

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เจตคติต่อวิชาชีพและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง
กับความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ
ในโรงพยาบาลของรัฐ

พันตรีหญิง อัญชลี โมกขาว

ศูนย์วิทยพัชการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-211-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, PROFESSIONAL ATTITUDES
AND NORMATIVE BELIEFS WITH THE INTENTION TO PERFORM ETHICAL
BEHAVIORS OF PROFESSIONAL NURSES
IN THE GOVERNMENT HOSPITALS

Maj . Anchalee Mokekhao

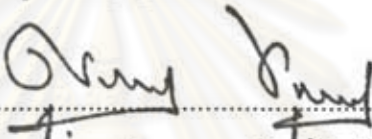
ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science
Program in Nursing Administration

Graduate School
Chulalongkorn University
Academic year 1996
ISBN 974-636-211-9

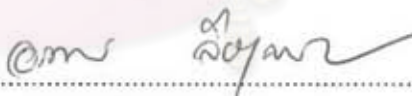
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เจตคติต่อวิชาชีพและ
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกับความตั้งใจกระทำพฤติกรรม
จริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลของรัฐ
โดย พ.ต.หญิง อัญชลี โมกขาว
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญรัชชัย
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้แนบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประนอม โอิทกานนท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญรัชชัย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ดิเรก ศรีสุข)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

พ.ต. หญิง อัญชลี โมกขาว : ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เจตคติต่อวิชาชีพ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกับความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลของรัฐ (RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, PROFESSIONAL ATTITUDES AND NORMATIVE BELIEFS WITH THE INTENTION TO PERFORM ETHICAL BEHAVIORS OF PROFESSIONAL NURSES IN THE OVERNMENT HOSPITALS) อ. ที่ปรึกษา : ผศ. ดร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย , อ. ที่ปรึกษาร่วม : รศ. ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์ , 154 หน้า ISBN 974-636-211-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เจตคติต่อวิชาชีพ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกับความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ และศึกษาตัวแปรทำนายความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลของรัฐจำนวน 450 คน ซึ่งเลือกด้วยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบวัด 3 ชุดคือ 1) แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพ 2) แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง 3) แบบวัดความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรม แบบวัด ชุดที่ 2 และชุดที่ 3 ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยอาศัยแนวคิดของ Fishbein and Ajzen แบบวัดทุกชุดผ่านการทดสอบความตรงตามเนื้อหาและความเที่ยงแล้ว สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเอฟ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ แบบเพิ่มหรือลดตัวแปรเป็นขั้น ๆ

ผลการวิจัยพบว่า

1. พยาบาลวิชาชีพมีเจตคติต่อวิชาชีพทางบวกน้อย มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และมีความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลทางบวกปานกลาง
2. ระดับการศึกษาและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. กลุ่มตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ระดับการศึกษาและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ซึ่งสามารถอธิบายความผันแปรของความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลวิชาชีพได้ร้อยละ 7.25 ($R^2 = .0725$)

ภาควิชาพยาบาลศาสตร์.....
สาขาวิชาการนวัตกรรมการพยาบาล.....
ปีการศึกษา2539.....

ลายมือชื่อนิติ พ.ต.หญิง อัญชลี
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อ.อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อ.จินตนา ยูนิพันธุ์

C 886280 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION PROGRAM

KEY WORD:

PROFESSIONAL ATTITUDES / NORMATIVE BELIEFS / INTENTION TO PERFORM ETHICAL BEHAVIORS

ANCHALEE MOKEKHAO , MAJOR : RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS , PROFESSIONAL ATTITUDES, AND NORMATIVE BELIEFS WITH THE INTENTION TO PERFORM ETHICAL BEHAVIORS OF PROFESSIONAL NURSES IN THE GOVERNMENT HOSPITALS. THESIS ADVISOR : ASSIS . PROF. ORAPHUN LUEBOONTHAVATCHAI , Ph.D. , THESIS CO - ADVISOR : ASSO. PROF. JINTANA YUNIBHAND, Ph.D. , 154 PP. ISBN 974-636-211-9

The purposes of this research were to study relationships between personal factors, professional attitudes, and normative beliefs with the intention to perform ethical behaviors of professional nurses , and to search for the variables that would be able to predict the intention to perform ethical behaviors of professional nurses in the government hospitals. The subjects were 450 professional nurses , selected by multistage sampling techniques . Research instruments were the professional attitudes test and the normative beliefs and the intention to perform ethical behaviors of professional nurses . The latter instrument was developed by the researcher . All instruments were tested for content validity and reliability . Statistical methods used to analyse data included mean, standard deviation, F-test , Pearson product moment and stepwise multiple regression analysis.

Major findings were the followings :

1. The professional nurses had positive professional attitudes at the low levels, positive normative beliefs and positive intention to perform ethical behaviors at the middle level .
2. There were positively significant relationship between educational levels , normative beliefs and the intention to perform ethical behaviors of the professional nurses , at the .05 level .
3. Variables that could significantly predict the intention to perform ethical behaviors of the professional nurses were educational levels and normative beliefs . The total variance explained is 7.02 percent . ($R^2 = .0702$)

ภาควิชา พยาบาลศาสตร์

ลายมือชื่อนิติศ พ.ศ. นร.ว. อโณ

สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อ.อม สอน

ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อ.จ.จ

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความกรุณาเป็นอย่างดียิ่งของ ผศ. ดร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย และ รศ. ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษา ร่วม ที่ได้ให้ข้อคิด คำแนะนำ กำลังใจ ตลอดจนช่วยเหลือไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความสนใจอย่างสม่ำเสมอ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ 8 ท่าน ที่กรุณาตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย หัวหน้าหอผู้ป่วย 8 ท่าน และพยาบาลวิชาชีพ 16 ท่าน ที่ให้สัมภาษณ์สถานการณ์เชิงจริยธรรม (ดังรายนามในภาคผนวก) ผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้าฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความกรุณาตอบแบบวัด จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบคุณ พี่ เพื่อน และน้อง ๆ ที่ช่วยแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์และเป็นกำลังใจ และบุคคลอีก 2 ท่าน ที่ผู้วิจัยตระหนักถึงพระคุณท่านเสมอมา ท่านคือ คุณพ่อ และคุณแม่ที่ให้การเลี้ยงดู อบรม ผู้วิจัย ด้วยความรัก ความเอาใจใส่ ให้กำลังใจ ทรัพย์ และปัญญาตลอดจนช่วยผลักดันให้ผู้วิจัยมีโอกาสได้ก้าวขึ้นสู่บันไดของการศึกษาต่อในระดับสูง และสามารถทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ โดยการได้รับความอนุเคราะห์จากทุก ๆ ท่านที่กล่าวมาแล้วข้างต้น และที่มีได้กล่าวถึงในที่นี้อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้

พ.ต. หญิง อัญชลี โมกขาว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

๗

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
แนวเหตุผลและสมมติฐานของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	76
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	76
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	80
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	92
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	113
สรุปผลการวิจัย.....	114
อภิปรายผลการวิจัย.....	117
ข้อเสนอแนะ.....	121
รายการอ้างอิง.....	123
ภาคผนวก.....	124
ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	134

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ข. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	137
ภาคผนวก ค. ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	143
ภาคผนวก ง. แบบสำรวจความเชื่อเกี่ยวกับผู้ร่วมงาน	151
ภาคผนวก จ. ตัวอย่างบทสัมภาษณ์สถานการณ์เชิงจริยธรรม ในปฏิบัติการพยาบาล	152
ประวัติผู้เขียน.....	154

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงการศึกษาเจตคติของนาย ก.	27
2. จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงพยาบาล.....	71
3. ค่าความเที่ยงและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างมาตรวัดเจตคติ ต่อวิชาชีพการพยาบาล	81
4. แสดงสถานการณ์แยกตามประเด็นปัญหา.....	85
5. แสดงสถานการณ์ด้านบวกและลบ.....	86
6. แสดงสถานการณ์แยกตามประเด็นปัญหาเชิงจริยธรรมที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	87
7. แสดงสถานการณ์ด้านบวกและลบที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	88
8. ค่าความถี่ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง.....	89
9. จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ การปฏิบัติการพยาบาล.....	96
10. จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพจำแนกตามระดับเจตคติต่อวิชาชีพ.....	97
11. จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพจำแนกตามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ..	98
12. จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพจำแนกตามระดับความตั้งใจ กระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาล.....	99
13. เปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์	100
14. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาล จำแนกตามประสบการณ์ด้วยวิธี LSD	101
15. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเจตคติต่อวิชาชีพ จำแนกตาม ประสบการณ์ด้วยวิธี LSD	102
16. เปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน.....	103
17. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความตั้งใจกระทำ พฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาล จำแนกตามอายุ ระดับ การศึกษา และประสบการณ์	104
18. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนความตั้งใจกระทำพฤติกรรม จริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาล จำแนกตามระดับการศึกษา	

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
ด้วยวิธี LSD	105
19.เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนความตั้งใจกระทำพฤติกรรม จริยธรรมในการปฏิบัติกรพยาบาล จำแนกตามประสบการณ์ ด้วยวิธี LSD	106
20.ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการคล้อยตาม กลุ่มอ้างอิง.....	107
21.ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างอายุ ระดับการศึกษาประสบการณ์ การปฏิบัติกรพยาบาลและความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรม ในการปฏิบัติกรพยาบาล.....	108
22.ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรใน การพยากรณ์ความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติ กรพยาบาล.....	109
23.ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ สัมประสิทธิ์การทำนายและสัมประสิทธิ์ การถดถอยของตัวแปรในความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรม ในการปฏิบัติกรพยาบาล.....	110
24.ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างตัวแปรโดยรวมที่ได้รับ เลือกเข้าสู่สมการถดถอย.....	111
25. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปร ในการทำนายความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรม ในการปฏิบัติกรพยาบาล ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานและค่าคงที่ของการพยากรณ์.....	112

แผนภาพที่	หน้า
1. พัฒนาการจริยธรรมของ กิลลิแกน.....	20
2. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม ปัญญาและองค์ประกอบส่วนบุคคล และสภาพแวดล้อม	31
3. แสดงอิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรภายนอกที่มีต่อพฤติกรรม	46
4. กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	74

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย